

การส่งเสริมการเกษตรกับบทบาทของจังหวัด

นายโอฬาร พิทักษ์

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้ว่าราชการจังหวัดถือว่าได้รับมอบหมายภารกิจที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากนโยบายปัจจุบันของรัฐบาลให้ความสำคัญแก่ภาคการเกษตร เพราะว่าเป็นคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ต่างจังหวัด ผู้ว่าฯ ต้องใช้บทบาทช่วยเหลือเกษตรกรของไทย อีกทั้งปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม การเกิดภัยพิบัติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรเป็นอย่างมาก

๑. แนวทางการปฏิบัติงานการส่งเสริมการเกษตร

➤ โครงสร้างภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงาน กรม กอง ภารกิจที่ซับซ้อน หลากหลาย โดยแบ่งโครงสร้างออกตามภาระงานต่างๆ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการบริหารราชการของจังหวัด ในการบูรณาการของจังหวัดที่มีหน่วยงานของกระทรวงเกษตรฯ ในพื้นที่จังหวัด แต่ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ ตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงเกษตรฯ กำลังจะดำเนินการแก้ไขในการบริหารงานในส่วนภูมิภาค

➤ แนวทางการดำเนินงาน

๑. ยึดพื้นที่เป็นหลัก

๒. รวมกลุ่มเกษตรกรพื้นที่การผลิตเป็นแปลงขนาดใหญ่

๓. มีผู้จัดการพื้นที่

๔. การตลาดนำการผลิต

๕. บูรณาการกับภาคีเครือข่าย

๖. ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ (CMRCF)

๗. ทำงานบนพื้นฐานของข้อมูลปัจจุบันที่ถูกต้อง

➤ อำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรฯ

๑. ส่งเสริมพัฒนาองค์กรเกษตรกร

๒. ฝึกอาชีพเกษตรกรให้บริการทางเกษตร

๓. พัฒนาส่งเสริมประสานถ่ายทอดความรู้

๔. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

➤ การปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัด

๑. ยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

๒. มองภาพ พื้นที่ – คน – สินค้า เข้าด้วยกัน

๓. ใช้ระบบ MRCF System เป็นเครื่องมือส่งงานเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าฯ

๔. เป็นผู้จัดการการเกษตรในพื้นที่

๕. เชื่อมโยงและบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ เข้าใจ เข้าถึง

- ผู้ว่าฯ จะต้องใช้เจ้าหน้าที่นักเสริมเกษตรที่ประจำอยู่ในจังหวัด อำเภอเพื่อให้เกิดนักผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- แนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร
  ๑. ระบบส่งเสริมการเกษตร MRCF โดย
    - เจ้าหน้าที่จะต้องมีข้อมูลในพื้นที่ต้องมีข้อมูลในเชิงวิชาการโซนนิ่ง เจ้าหน้าที่การเกษตรจะต้องทราบในแต่ละพื้นที่ ต้องมี Mapping Zonning และต้องทราบพีชการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ว่าเพิ่มประสิทธิภาคหรือเปล่า ต้องมีข้อมูลการตลาด โลจิสติกส์ ข้อมูลสินค้าในพื้นที่
    - Remote Sensing การติดตามระบบรายงานผ่าน Line ผ่านมือถือระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร
    - Communitied Participation ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม
    - Specific Field Service ต้องจำกัดสถานที่อย่างมีเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิต
  ๒. ทำให้ระบบส่งเสริมการเกษตร MRCF นำไปสู่ SMART Officer , SMART Office , SMART Farmer , SMART Group , SMART Product

๒. กลไกการทำงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

- การจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- การบริหารจัดการแผนพัฒนาการเกษตร : เชื่อมโยงการทำงานกับภาคีเครือข่าย Zonning พื้นที่ต้องเหมาะกับสินค้านั้นๆ โดยเฉพาะลักษณะของดิน โดยการนำแผนที่และข้อมูลต่างๆ มาซ้อนทับกัน เช่น แผนที่ภูมิประเทศ แผนที่ดิน แผนที่แม่น้ำ แผนที่ชลประทาน แผนที่ขอบเขตการปกครอง แผนที่Zonning เป็นต้น
- การส่งเสริมการเกษตรกับบทบาทของจังหวัด : คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด องค์กรประกอบ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน / ผู้แทนฝ่ายทหาร เป็นอนุกรรมการ / หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด เป็นอนุกรรมการ / เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นเลขานุการ

๓. งานที่สำคัญต้องเร่งรัดดำเนินการ

- การส่งเสริมการเกษตรกับการกระตุ้นเศรษฐกิจ เป็นโครงการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ๓,๐๕๑ ตำบล ๕๘ จังหวัด ๖,๕๙๖ โครงการ โดยร่วมบูรณาการระหว่างกระทรวงเกษตรฯ กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย เป็นโครงการเร่งรัดที่ประสบความสำเร็จ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจรากหญ้าได้อย่างดีมาก
- ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการถือครองที่ดิน การประกอบกิจกรรมการเกษตร และรายได้หนี้สิน เครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารงานในพื้นที่
-

- พัฒนาศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร ๘๘๒ ศูนย์ เป็นศูนย์ที่ตบใจทุกพื้นที่ที่อยู่ในอำเภอ ซึ่งจะเพิ่มให้ครบทุกพื้นที่ ศูนย์ฯดังกล่าว มีองค์ประกอบ ดังนี้
  - เกษตรกรต้นแบบ
  - แปลงเรียนรู้
  - หลักสูตรการเรียนรู้
  - กิจกรรมฐานเรียนรู้ ให้เกษตรกรพื้นที่ต่างๆ มาเรียนรู้
- ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ องค์ประกอบแปลงใหญ่ คือ กลุ่มเกษตรกร ผู้จัดการแปลง การบริหารจัดการแปลง (โดยบริหารจัดการการผลิต การขายร่วมกัน)
- ป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติต่างๆ ฝากผู้ว่าฯ ดูแลกำกับเรื่อง ดังนี้
  - ต้องเร่งรัดสำรวจความปลอดภัยพืชสัตว์ เพราะมีปัญหาอย่างมากโดยเฉพาะเรื่องของระยะเวลาที่จำกัด แต่มีการแก้ไขปัญหาหายงานไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
  - การซื้อขายปราบศัตรูพืช ต้องให้ถูกต้องตามระเบียบกำหนดและต้องตรวจสอบให้โปร่งใส
  - การแนะนำเรื่องการใช้สารเคมีในพื้นที่เป็นร่องอ่อนไหว ไม่ตบใจทุกกับความเป็นจริง
  - การประกาศภัย และการปิดประกาศภัย
- การลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร โดยเพิ่มความรู้ การจัดการเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ
- การพัฒนาเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ เช่น SMART Farmer ซึ่งจะต้องเป็นตัวเปลี่ยนแปลงทิศทางเกษตรของประเทศ ทำให้เกิดกลุ่มเกษตรกรรูปแบบใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีมาดำเนินการ
- พัฒนาวिकासกิจชุมชน และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งต้องเน้น SME ในจังหวัด
- ตลาดเกษตรกร ซึ่งนายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญ เพื่อกระตุ้นรายได้ให้เกษตรกรเข้าถึงเชื่อมโยงการตลาดผ่านสินค้าจากเจ้าของเกษตรโดยตรง

การสนับสนุนของผู้ว่าราชการจังหวัด

- การบูรณาการและขับเคลื่อนสรรพกำลังของทุกหน่วยงานลงสู่การปฏิบัติร่วมกันในพื้นที่เป้าหมาย โดยให้ผู้ว่าฯ ช่วยในการขับเคลื่อนและให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรฯ ที่อยู่ในภูมิภาค เข้าร่วมประสานงาน เพื่อให้เกิดความสำเร็จ
- สนับสนุนการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมและความต้องการของเกษตรกร โดยผู้ว่าฯ ต้องใช้เกษตรกรจังหวัด ร่วมสนับสนุนและบูรณาการในพื้นที่จังหวัด

